

Jeg kan med glæde konstatere, at der er et flertal i Folketinget for dette i øvrigt fremsynede og meget fornuftige lovforslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Elisabeth Arnold):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Landbrugs- og Fiskeriudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:
8) Første behandling af lovforslag nr. L 225: Forslag til lov om krigsforsikring af skibe.
 Af erhvervsministeren (Jan Trøjborg).
 (Fremsat 16/4 97).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Poul Andersen (S):

Lovforslaget er en opfølgning på finanslovaftalen for 1997, en fornuftig disposition i fredstid, men også udformet, så den hurtigt kan igangsættes, hvis en krigssituation opstår.

Vi mener, at der er en helt klar fordeling af indskuddet, administrationen, ankemuligheden og dækningsområdet. Socialdemokratiet er derfor positivt indstillet over for lovforslaget.

Fru Sonja Albrink fra CD kan ikke være til stede her i dag, men jeg kan på hendes vegne oplyse, at også CD er positive over for lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Socialdemokratiets ordfører sagde, at det her var en opfølgning af aftalerne om finansloven for i år. Derfor er jeg nødt til at spørge, hvor i aftalerne for i år der står 1) at vi skal give tilsagn

om 2 mia. kr. på den måde, som det er foreslået vedrørende en forsikring i krigstid, og 2) hvor der er givet tilsagn om at binde det her sammen med det forslag, som vi skal behandle bagefter, som giver rederne en tilbageføring på 25-30 mio. kr.?

(Kort bemærkning).

Poul Andersen (S):

Jeg opfatter det her som en direkte udmøntning af den aftale, der er indgået, og jeg kan også se, at erhvervet, som har været utrolig kritisk over for udmøntningen af denne fond, nu er positivt indstillet over for delingen osv.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det, jeg ville, var bare at udtrykke straks fra starten af debatten, at man åbenbart fra regeringens side har haft mere travlt med at lytte efter, hvad erhvervene mener, end med at spørge dem, man har lavet aftale med. Det, der ligger på bordet her, er ikke det, vi har aftalt, og vi har ikke været hørt på noget tidspunkt undervejs. Derfor er vi meget negative over for det forslag, der foreligger.

Svend Heiselberg (V):

Vi har en finansminister i Danmark, som har en sjælden kreativ evne. Venstre har ofte bevist, hvorledes finansministeren har tilsløret et stort og uansvarligt statsunderskud.

Det har finansministeren f.eks. gjort ved at fremrykke betalingen af kildeskatten, således at staten får 13 måneders indtægt, hvilket har betydet en forbedring af statsunderskuddet på ca. 9 mia. kr. Samtidig blev den socialdemokratiske pensionsfond drænet for 6 mia. kr. Og regeringen fremrykker skatter på lønmodtagerens feriepenge og dykker ned i lønmodtagerens feriefond og konfiskerer 100 mio. kr. Herved sænker man kunstigt statsunderskuddet.

Og nu kommer regeringen så med et lovforslag, hvormed man vil tage ca. 2,5 mia. kr. af det beløb, som rederne har indbetalt til en krigsforsikring. Så når statsministeren siger, at Venstre fupper med tallene, må vi tilbagevise det og sige, at vi forholder os til realiteterne. Der er jo intet, der taler imod, at den forsikringsordning, de danske handelsskibe har, kunne fortsætte, lige bortset fra at så havde finansministeren haft et større problem. Det, som sker her, nærmer sig ekspropriation. Det er jo ikke penge, som staten har indbetalt, men penge, som rederne har indbetalt.

Venstre har den opfattelse, at hvis der skal ske nogen ændringer i krigsforsikringerne, så skal pengene udbetales til dem, der har indbetalt dem. Vi er selvfølgelig af den opfattelse, at rederne skal have en krigsforsikring, og jeg havde nær sagt, at med den lidt krigsgale radikale udenrigsminister, vi har, så kan det næsten ikke ske hurtigt nok.

Vi må se på lovforslaget i udvalget, men Venstre er mere end almindeligt kritisk, og det siger jo ikke så lidt.

Kai Dige Bach (KF):

Dette er et forslag om at likvidere det hidtidige krigsforsikringsinstitut og skabe lovhjemmel for, at erhvervsministeren kan etablere et andet i tilfælde af, at Danmark eller stormagterne skulle komme i krig. Fremtidige forsikringer vil herefter ske i privat regi, og kun når dette er umuligt, vil denne lov kunne træde i kraft og staten bidrage med maksimalt 2 mia. pristalsregulerede kroner.

Likvidationen betyder, at de, som har været aktører i det hidtidige institut, altså især rederne og staten, skal dele den oparbejdede formue på godt 4 mia. kr. Staten skønnes at få 2,3 mia. kr., og banker, forsikringsselskaber og redere resten. Det giver et stort kontantbeløb til erhvervet og et pynteligt engangsbeløb til finansministeren, som jo får en indtægt på finansloven i dag mod et ikke regnskabsført løfte om en fremtidig garanti. Hvis disse penge skulle ende i statskassen, så interesserer det os selvsagt meget, hvad de skal anvendes til.

Umiddelbart er Det Konservative Folkeparti, ligesom rederierhvervet hidtil har været det, imod disse udtræk fra den fordelagtige danske særordning. Ordningen har hidtil givet lavere præmier til danske skibe, og en likvidation må forudsiges at give forøgede præmier til erhvervet i fremtiden.

Vi er også meget interesserede i resultatet af de indledende genforhandlinger med den britiske regering om den i 1957 aftalte reassurance på 80 pct., som vel er forudsætningen for, at statens fremtidige risiko kan begrænses til 2 mia. kr.

Det, at erhvervet og regeringen nu ser ud til at være enige – også om at skabe lovgrundlag for et nyt krigsforsikringsinstitut – gør selvfølgelig indtryk på os. Og da det jo i realiteten er rederierne indbetalte præmieoverskud, man er enige om at udbetale, vil Det Konservative Folkeparti overveje sin stilling under udvalgsbehandlingen.

Tommy Dinesen (SF):

Eftersom SF er medansvarlig for finansloven, er vi også selv forbavsede over det, der står i lovforslaget, nemlig at man kan hæfte for op til flere milliarder kroner i tilfælde af, at der sker et eller andet. Det er i hvert fald ikke forhandlinger, som vi har deltaget i, og vi regner med, at vi under udvalgsbehandlingen og i hvert fald inden andenbehandlingen kan få det belyst.

Men ellers er vi i det overordnede enige i det, der sker her. Det har vi lavet en aftale om; men vi synes nok, at der er lavet lidt om undervejs, og det vil vi godt se på.

Ulla Solvang (RV):

Formålet med forslaget er jo at privatisere dette institut og dermed begrænse den lovmæssige forsikringsdækning til skader opstået som følge af krig mellem Danmark og en fremmed magt eller en stormagtskrig. Derved kan vi jo opnå en mere tidssvarende ordning, idet det jo heldigvis er fredstid, og på den måde bliver instituttet hvilende.

Staten bliver forpligtet til at indskyde 2 mia. kr. i det nye institut, der sammen med rederens pligtmæssige bidrag skal dække skader opstået under krig i forholdet 2/3 og 1/3. Når statens indskud er brugt op, finansieres ordningen alene af erhvervet.

Ethvert rederi, der besidder skibe med en bruttoregister-tonnage på over 20 t, som anvendes til erhvervmæssig brug og er registreringspligtige under dansk flag, er forpligtet til at lade skibene forsikre mod krigsskader i krigsforsikringsinstituttet. Det synes at være en fornuftig ordning, og vi kan i Det Radikale Venstre støtte det.

Annette Just (FP):

Der er allerede stillet mange spørgsmål til det her lovforslag, men jeg vil sige, at Fremskridtspartiet faktisk er utrolig skeptisk over for det, i særdeleshed efter at vi har fået et brev fra Danmarks Rederiforening, der siger, at den nye ordning må forventes typisk at betyde en merudgift for mindre rederier. Det kan ikke være meningen, for de har altså også været med til at betale det her, og fordi regeringen nu pludselig synes, at det er meget rart at få lidt ekstra milliarder ind, så de kan få finansloven til at passe, skal det altså ikke gå ud over rederierne. De har såmænd problemer nok i forvejen.

Vi vil gerne gå positivt og konstruktivt ind i arbejdet i udvalget, men der er altså mange spørgsmål, der skal besvares, før vi kan svare ja.

Frank Aaen (EL):

Enhedslisten støtter fuldt og helt forslaget om at likvidere den gamle forsikringsfond. De unge får 2 mia. kr., det drejer sig om, gør langt bedre gavn i statskassen, end ved, at de bruges til at forsikre A.P. Møller, når de, som det skete sidst, sejler våben fra USA til en USA-ledet krig nede i Golfen. Der har vi overhovedet ikke noget at gøre med statspenge; det må A.P. Møller selv finde ud af.

Men når det er sagt, og som jeg antydede det før i min korte bemærkning, har vi altså ikke tilsluttet os og vil ikke tilslutte os den nye ordning, hvor vi skal betale 2 mia. kr., hvis danske skibe kommer ud for en ulykke, hvis der bliver krig mellem USA og Kina eller kommer en anden konflikt, hvilket vi naturligvis ikke håber bliver tilfældet.

Man kan også sige, at hvis den her nye ordning nogen sinde bliver til realiteter, hvilket vi selvfølgelig ikke håber, synes vi ikke, at der er nogen som helst grund til på forhånd at forpligte os til at afsætte 2 mia. kr., fordi der opstår f.eks. en sådan konflikt, som vi ikke er herre over i det her land. Sådan står der, og der står oven i købet også i forslaget, at hvis der er en genforsikringsordning med England, som ikke kan forlænges, skal vi måske yderligere punge ud med penge allerede på nuværende tidspunkt. Det kan jeg ikke helt gennemskue i lovforslaget. Det er vi altså ikke med på.

Det er givet, at det efter en krig kan komme på tale, at der skal bruges statslige midler til at genopbygge en skibsfart, men så er jeg sådan set ikke sikker på, at det er A.P. Møllers skibe, der skal erstattes, så ville det måske være bedre at bygge nogle statsejede skibe, der kan sikre den forsyning, som vi naturligvis har brug for, og som måske i højere grad også kunne beskæftige danske søfolk, frem for det, som de private rederier i øjeblikket helt tydeligt ønsker at gøre.

Erhvervsministeren (Jan Trøjborg):

Jeg skal knytte et par enkelte kommentarer til det, der er blevet sagt under behandlingen af forslaget.

Først til hr. Heiselberg, der udtrykker sig rimelig kritisk over for anvendelsen af de mange penge. Hertil vil jeg sige, at det da ikke er første gang, at hr. Heiselberg og jeg har lavet aftaler om at få skaffet en del penge til statskassen. Det turde jo ikke være helt fremmed for hr. Heiselberg, at noget sådant kan gennemføres også med tilslutning i Folketinget.

I langt de fleste tilfælde har Venstre været et meget konstruktivt parti, når formålet med ordningen har været fornuftigt og gennemtænkt. Det synes jeg der er tale om her. Der er jo tale om en pakkeløsning. Og det er i virkeligheden også det, hr. Kai Dige Bach udtrykker, idet han glæder sig over, at erhvervet står helt og fuldt bag denne løsning.

Og jeg synes, at det er et udtryk for et godt stykke forhandlingsarbejde, at erhvervet, der er part i ordningen og har været med til at finansiere krigsforsikringsordningen, sådan at denne formue er blevet opbygget, nu er indstillet på at afvikle krigsforsikringen, så pengene kan udbetales, samtidig med at vi sikrer, at der er en fornuftig pakkeløsning, der også støtter beskæftigelsen i dansk erhvervsliv og giver fornuftige konkurrencebetingelser.

Jeg glæder mig over, at hr. Kai Dige Bach er indstillet på at overveje forslaget under behandlingen i udvalget og vil se positivt på det.

Hvad anvendes pengene til? Ja, pengene anvendes jo naturligvis til at få statsgælden ned. Pengene går direkte i statskassen og er medvirkende til, at statsgælden mindskes.

Til hr. Tommy Dinesen vil jeg sige, at vi har haft en samtale, som vi åbenbart ikke har haft tid til at fuldføre. Den skal vi tage. Jeg går ud fra, at der ikke er de store problemer i forslaget, og at hr. Tommy Dinesen som altid er konstruktivt indstillet på at se på forslaget, der forbedrer de søfarendes forhold, herunder også rederierhvervenes mulighed for at beskæftige dansk arbejdskraft.

Til fru Annette Just skal jeg sige, at der jo netop er tale om en pakkeløsning. Det er jo sådan, at tingene hænger sammen. Det er ikke en ensidig belastning af danske rederiers omkostninger; der er tværtimod balance i de to forslag, altså nærværende lovforslag og det, vi efterfølgende skal behandle, således at omkostningsniveauet ikke øges for danske redere.

Til hr. Frank Aaen, der er meget kritisk over for, om vi overhovedet skal have en krigsforsikring, vil jeg sige, at det vel er en national interesse, at der findes en krigsforsikring. Vi har haft en indtil nu – skabt engang i 1930'erne i lyset af truende stormagtskonflikter – og jeg synes, at det er hensigtsmæssigt, at vi får mulighed for at iværksætte en krigsforsikring, hvis der skulle opstå en situation, som vi ikke forudser; men jeg synes altså, at det er hensigtsmæssigt, at der også tages et nationalt hensyn i forhold til landets handelsflåde.

(Kort bemærkning).

Kai Dige Bach (KF):

Jeg er ked af at måtte sige til ministeren, at hvis jeg har sagt, at vi vil se positivt på sagen, så har jeg læst forkert i mit manuskript, for vi vil se på sagen.

Og så kunne jeg godt tænke mig at spørge om – og hvis det ikke skal besvares her, så vil jeg i hvert fald gerne have, at det går videre – hvordan det ligger med de forhandlinger om at få Storbritannien med i det nye krigsforsikrings-selskab.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Nu er jeg jo ikke så velbevandret i det dér med at lave aftaler her på Christiansborg, og der er mange aftaler, jeg sådan set helst var foruden, men når man i fuld offentlighed har taget et medansvar for at indgå en aftale om at likvidere en fond eller en forsikringsordning, som vi sådan set var imod, og på den måde skaffer et provenu til statskassen, var det så ikke en god idé, at regeringen spurgte aftaleparten om, hvad de mener, inden man forpligter sig til at give de 2 mia. kr. ud i gen?

Erhvervsministeren (Jan Trøjborg):

Til hr. Kai Dige Bach skal jeg sige, at jeg ikke kan redegøre for det spørgsmål, som er stillet til den britiske regering. Der er jo indgået en gunstig reassuranceaftale på den gamle ordning, og vi stiller nu et spørgsmål om, hvordan det i givet fald kan se ud i fremtiden. Det vil vi på et tidspunkt, forhåbentlig snarest, kunne sige noget mere kvalificeret om, end det nu er muligt.

Til hr. Frank Aaen: Det kan da godt være, at der er kommunikationsproblemer. Jeg har svært ved at se en modsætning i forhold til det synspunkt, der er udtrykt i finanslovsforståelserne om, at man delvis skal likvidere krigsforsikringsordningen. Der var jo tale om, at der skulle et vist provenu til statskassen, men der har ikke været nogen aftale om, at ordningen skulle nedlægges. Der har ikke været nogen aftale om, hvornår den skulle nedlægges, men om, at der skulle et provenu i statskassen. Derfor kunne ordningen godt køre videre.

Det, vi foreslår nu, er, at ordningen helt nedlægges, og til gengæld foreslår vi, at der bliver lavet en hvilende krigsforsikring. Og en hvilende krigsforsikring er jo ikke ensbetydende med, at der skal udbetales penge. Det er ensbetyden-

de med, at der kan tages stilling til det spørgsmål i en sådan fremtid, som vi forhåbentlig ikke vil møde.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg vil gøre ministeren opmærksom på, at lovforslagets tekst udtrykkelig er, at man forpligter sig til; det er ikke noget, der siden skal tages stilling til, så skal loven i hvert fald ophæves. Det var punkt 1.

Punkt 2: Det er rigtigt, at der undervejs i forhandlingerne forelå nogle dokumenter, der antydede en måde, som den her forsikringsordning kunne omlægges på; men den eneste model, jeg kan erindre, der minder om det her, indbefattede, at staten og alle andre, der fik penge udbetalt, i givet fald skulle forpligte sig til at indskyde det samme beløb én gang til.

Her er det jo sådan, at det kun er staten, der påtager sig en forpligtelse, hvorimod alle de private indskydere bare løber med pengene. Og jeg må sige det én gang til: Det er ikke bare en kommunikationsfejl.

Hermed sluttede forhandlingen.

Fjerde næstformand (Elisabeth Arnold):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 226: Forslag til lov om ændring af lov om søfartsuddannelse og lov om stempelafgift.
Af erhvervsministeren (Jan Trøjborg).
(Fremsat 16/4 97).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Poul Andersen (S):

Godt uddannede medarbejdere og rimelige omkostninger er væsentlige faktorer for at drive virksomhed i en situation med stadig stigende konkurrence.